

ПРОГРАМА
інформатизації регіону міста Севастополь
2010-2012

СХВАЛЕНО

РІШЕННЯМ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ РАДИ
З ПИТАНЬ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПРИ
СЕВАСТОПОЛЬСЬКІЙ МІСЬКІЙ
ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ
« 02 » вересня 2009 р. № 2/2009

СЕВАСТОПОЛЬ
2009

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

АРМ	- Автоматизоване робоче місце
БД	- База (банк) даних
ГІС	- Геоінформаційна система
Д	- Дослідна
ДСК	- Для службового користування
ІАЦР	- Інформаційно-аналітичний центр розвитку
ІДС	- Інформаційно-довідкова система
ІС	- Інформаційна система
ІТ	- Інформаційні технології
ІАС	- Інформаційно-аналітична система
КМУ	- Кабінет Міністрів України
КС	- Комп'ютерна система
ЛОМ	- Локальна обчислювальна мережа
НПІ	- Національна програма інформатизації
ПЗ	- Програмне забезпечення
РДА	- Районна державна адміністрація
РПІ	- Регіональна програма інформатизації
СЕР	- Соціально-економічний розвиток
СІАЗ	- Система інформаційно-аналітичного забезпечення
СМДА	- Севастопольська міська державна адміністрація
СевРПІ	- Програма інформатизації регіону м. Севастополь
СУБД	- Система управління БД
ТЗ	- Технічне завдання
ТГК	- Територіально-господарський комплекс

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	2
ЗМІСТ	3
ВСТУП	5
1. КОНЦЕПЦІЯ ПРОГРАМИ	8
1.1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	8
1.2 АНАЛІЗ СТАНУ ІНФРАСТРУКТУРИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	11
1.2.1 Основні напрями аналізу сучасного стану інформатизації регіону.....	11
1.2.2 Аналіз стану нормативно-правового, організаційного та методичного забезпечення інформатизації регіону	12
1.2.3 Аналіз стану створення та розвитку інформаційної інфраструктури регіону	12
1.2.4 Аналіз стану інформатизації діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування.....	13
1.3 ГОЛОВНА МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ РЕГІОНУ	14
1.3.1 Головна мета інформатизації регіону.....	14
1.3.2 Пріоритетні напрямки інформатизації регіону	14
1.3.3 Створення та впровадження АРМ-Севастополь (Д).....	15
1.4 ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ.....	17
1.5 ЗАХОДИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ	18
1.6 ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ У СФЕРІ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ	19
2. ЗАВДАННЯ	23
2.1 ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ м. СЕВАСТОПОЛЬ НА 2010-2012 РОКИ	22
2.2 ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ м. СЕВАСТОПОЛЬ НА 2010 БЮДЖЕТНИЙ РІК	32
3. ПАСПОРТ ПРОГРАМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ м. СЕВАСТОПОЛЬ	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	37

ВСТУП

Одним з важливіших інструментаріїв регулювання у ринковій економіці є державне програмування, що представляє собою концентроване відображення державної політики у відповідній сфері. Державна політика в Україні в сфері інформатизації реалізується в цей час через НПП та її складові (галузеві програми та проекти інформатизації, регіональні програми та проекти інформатизації, програми та проекти інформатизації органів місцевого самоврядування) [1]. Формування (обов'язково з науковою обґрунтованістю) та ефективне виконання НПП, та її складових, дозволить побудувати в Україні інформаційне суспільство.

СевРПП на 2010–2012 роки відповідає Законам України [1, 2, 6], постановам КМУ [9-11], указам Президента України [12-15], Стратегії регіонального розвитку м. Севастополь на період до 2015 року (затвердженої рішенням міської ради від 10.04.2007 року № 1781), Програмі інформатизації регіону м. Севастополь (2002-2010 роки) (затвердженої рішенням міської ради від 11.03.2003 року № 716), рішенню Севастопольської міської ради [17].

Дана Регіональна програма інформатизації (РПП) на 2010-2012 роки спрямована на удосконалення системи управління стійким розвитком міста та якістю життя шляхом розробки та впровадження «АРМ - Севастополь (Д)», що дозволяє отримувати оптимальні управлінські рішення як результат моделювання ситуації розвитку міста, обґрунтованого на необхідній та достатній кількості оперативних даних. Мета створення системи береться з реальності: недостатність інформаційної підтримки задля належного виконання підрозділами та управліннями регіональних органів влади та місцевого самоврядування своїх функціональних обов'язків у сучасних умовах ринкової економіки.

Тобто у якості очікуваного результату – побудова ефективної системи управління, організація стійкого розвитку території та суспільних відносин.

Для досягнення мети доцільно визначити наступні сфери інформатизації (або предметні сфери, для ситуацій в яких будуть виробляться рішення):

- ЖКГ;
- економіка;
- містобудування і архітектура;
- облік і контроль земельних і майнових відносин на базі містобудівного кадастру та ландшафтної схеми;
- встановлення вимог і обмежень до забудови і використання територій міста;
- просторова прив'язка громадянських і промислових об'єктів забудови як територіально-господарських комплексів (ТХК) міста;
- підтримка опорного (чергового) плану міста сучасними методами та засобами;
- комунальне майно;
- розвиток міських телекомунікаційних мереж, комп'ютерних систем органів місцевої влади;
- соціальний захист;

- громадянський захист;
- облік населення міста;
- права та свободи як цілі та критерії розвитку суспільних відносин;
- оперативно-довідкова підтримка прийняття управлінських рішень;
- автоматизація процесу обліку та звітності у роботі служб, відділів тощо;
- оптимізація взаємодії різноманітних користувачів даних;
- інше.

Система АРМ-Севастополь (Д) інтегрується із загальнодержавними та відомчими системами згідно та рівнозначно існуючої структури документообігу між державними, відомчими, регіональними та місцевого самоврядування органами влади у порядку їх підпорядкування та звітності із урахуванням додаткових вимог захисту інформації для електронного документообігу понад режимними заходами у зв'язку із категорією змісту документів, що є у обігу. Структура інтеграції АРМ-Севастополь (Д) наведено у додатку «А».

Наукове обґрунтування СевРПІ розкрито у додатку «В»

СевРПІ складається з концепції, завдань на три роки, завдань на 2010 бюджетний рік, паспорта програми. Концепція передбачає аналіз стану інформатизації діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, створення та розвитку інформаційної інфраструктури, визначення завдань та проектів інформатизації, порядку виконання проектів, очікуваних результатів від впровадження.

Інтегральний ефект, який регіон отримає від реалізації СевРПІ, буде не тільки в збільшенні якості, оперативності інформаційних процесів і послуг, буде оцінюватися не тільки економічними, але і соціальними, науково-технічними та іншими критеріями життя територіальної громади регіону м. Севастополь.

Подальше ігнорування принципів прогресивного розвитку й успішній соціальній трансформації як базової категорії мислення про відносини між суспільством і владою остаточно зробить розробку генеральних планів і планів соціально-економічного розвитку на їхній основі заняттям марним як для населення в особі громади, так і для влади:

- регулювання продуктивними силами буде носити фрагментарний і безадресний характер; воно обмежиться вказівкою районів, у яких доцільне посилення промислового розвитку, без вказівки підприємств, необхідних для цього, а також без вказівки організацій і т. ін., які будуть здійснювати цей розвиток.
- у ряді випадків можуть бути дані пропозиції приватному капіталу відносно необхідності розвитку тих або інших галузевих напрямків діяльності; деталізація по підприємствах робитися не буде, і план буде носити характер не закону, а рекомендації;
- у планах не знайде висвітлення всебічне пророблення питань інтеграції підприємств поза залежності від їхньої приналежності тому або іншому монополістичному об'єднанню для реалізації пропозицій широкому спектру

запитів життя населення, використання відходів життєдіяльності, взаємозв'язків промислових вузлів, комплексної організації шляхово-транспортної мережі, у т.ч. трубопровідної, енергетики й раціонального розселення;

- освоєння окремих районів не зможе розглядатися як завдання розвитку національної й регіональної економіки в тому розумінні, що не визначається завдання всіх районів у зв'язку з їхнім розвитком й освоєнням; міжрайонні баланси як один з методів територіального планування в управлінні розвитком міста застосовуватися не зможуть;
- буде відсутній реальний план капітальних вкладень, без якого не можна досягти намічених рівнів розвитку районів; притім, що держава в достатній мірі не зможе підкріпити виконання планів міста необхідними фінансовими вкладеннями, а буде підтримувати ініціативу різними мірами залучити приватний капітал;
- не зможуть плануватися темпи росту галузей і районів як єдиної системи господарства;
- не буде здатним до планування виробниче й невиробниче споживання;
- будуть відсутні умови задовільного планування зайнятості населення: то зменшуване, то збільшуване безробіття (навіть у передових капіталістичних країнах) підтверджує цей висновок;
- не буде плануватися розподіл національного доходу між членами суспільства; розподіл національного доходу, що відбувається в дійсності, суперечить інтересам суспільства в цілому, оскільки воно суперечить інтересам основної його частини;
- при неформалізованих правилах державного регулювання нації з її індивідуально-колективним замовленням на сполучений розвиток так і залишиться без підтримки адекватною теорією власності й правил цивілізованої конкуренції, громадяни - без статусу національних інвесторів, а влада - без ефективної підтримки власним населенням.

Реалізувати ж шукані парадигми може тільки сучасна система управління розвитком, в першу чергу якості життя людини як основи продуктивних сил, носія ознаки власності будь-яких об'єктів, у тому числі побутових умов його існування як бази відтворення нових трудових ресурсів та їх свідомості відносно якості регіонального та місцевого самоврядування як частки існуючої політичної системи.

1. КОНЦЕПЦІЯ ПРОГРАМИ

1.1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

СевРПІ на 2010–2012 роки розроблена у відповідності до Закону України від 4 лютого 1998 року № 74 «Про Національну програму інформатизації», Закону України від 4 лютого 1998 року № 75 «Про Концепцію Національної програми інформатизації», постанови Верховної Ради України від 1 грудня 2005 року № 3175-IV «Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні», а також постанов КМУ від 12 квітня 2000 року № 644 «Про затвердження Порядку формування та виконання регіональної програми і проекту інформатизації», від 27 липня 2006 року № 1017 «Про затвердження Програми сталого соціально-економічного, екологічного і культурного розвитку м. Севастополя на період до 2015 року», Стратегії регіонального розвитку м. Севастополь на період до 2015 року, затвердженої рішенням міської ради від 10.04.2007 року № 1781 та рішення Севастопольської міської ради XII сесії V скликання «Про Порядок формування, фінансування та моніторингу виконання регіональних (міських) програм» від 15.10.2008 року № 5378.

РПІ розглядається як складова частина НПІ, яка об'єднує комплекс взаємопов'язаних організаційних, правових, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, спрямованих на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, використання та розвитку ІС, мереж, ресурсів та ІТ з метою забезпечення регіону необхідною та достатньою інформацією з усіх напрямків життєдіяльності.

Враховуючи, що розвиток інформаційного суспільства в державі та впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери суспільного життя і в діяльність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування є одним із пріоритетних напрямків державної політики, формування та виконання РПІ розглядається як пріоритетний напрямок розвитку регіону м. Севастополь.

Державним замовником СевРПІ виступає міська державна адміністрація.

СевРПІ складається з концепції, завдань на три роки, завдань на 2010 бюджетний рік, паспорта програми.

Концепція передбачає аналіз стану інформатизації та пріоритетних напрямків соціально-економічного розвитку регіону, визначення пріоритетних сфер інформатизації, завдань та проектів інформатизації, порядку виконання проектів, очікуваних результатів від впровадження.

Дана Регіональна програма інформатизації (РПІ) на 2010-2012 роки спрямована на удосконалення системи управління стійким розвитком міста та якістю життя шляхом розробки та впровадження «АРМ - Севастополь (Д)», що дозволяє отримувати оптимальні управлінські рішення як результат моделювання ситуації розвитку міста, обґрунтованого на необхідній та достатній кількості оперативних даних. При цьому:

- критерієм оптимальності є показники генерального плану та моделі розвитку міста як екополісу на проміжних (щорічних) етапах їх досягнення;
- об'єктом оптимізації є система управління стійким розвитком міста та якістю

життя;

- предметною сферою управлінських ситуацій є дослідження та усунення відхилень показників розвитку у соціальної, економічної та ландшафтно-екологічної сферах від їх планових завдань.

Мета створення системи береться з реалії: недостатність інформаційної підтримки задля належного виконання підрозділами та управліннями регіональних органів влади та місцевого самоврядування своїх функціональних обов'язків у сучасних умовах ринкової економіки.

Тобто у якості очікуваного результату – побудова ефективної системи управління, організація стійкого розвитку території та суспільних відносин.

Для досягнення мети доцільно визначити наступні сфери інформатизації (або предметні сфери, для ситуацій в яких будуть виробляться рішення):

- ЖКГ;
- економіка;
- містобудування і архітектура;
- облік і контроль земельних і майнових відносин на базі містобудівного кадастру та ландшафтної схеми;
- встановлення вимог і обмежень до забудови і використання територій міста;
- просторова прив'язка громадянських і промислових об'єктів забудови як ТХК міста;
- підтримка опорного (чергового) плану міста сучасними методами та засобами;
- комунальне майно;
- розвиток міських телекомунікаційних мереж, комп'ютерних систем органів місцевої влади;
- соціальний захист;
- громадянський захист;
- облік населення міста;
- права та свободи як цілі та критерії розвитку суспільних відносин;
- оперативно-довідкова підтримка прийняття управлінських рішень;
- автоматизація процесу обліку та звітності у роботі служб, відділів тощо;
- оптимізація взаємодії різноманітних користувачів даних;
- інше.

Система АРМ-Севастополь (Д) інтегрується із загальнодержавними та відомчими системами згідно та рівнобіжно існуючої структури документообігу між державними, відомчими, регіональними та місцевого самоврядування органами влади у порядку їх підпорядкування та звітності із урахуванням додаткових вимог захисту інформації для електронного документообігу понад режимними заходами у зв'язку із категорією змісту документів, що є у обігу згідно Постанови КМУ від 16.02.98 р. № 180 «Про затвердження Положення про забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в автоматизованих системах» (додаток «А»).

Програма передбачає продовження інформатизації органів влади, метою якої є подальше створення умов для ефективної діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки процесів прийняття управлінських рішень, забезпечення

прозорості діяльності органів влади та їх ефективної взаємодії, розвитку інформаційних послуг для фізичних та юридичних осіб.

Основними завданнями цього напрямку вважається побудова розгалуженої сучасної інформаційно-телекомунікаційної мережі з інтеграцією послуг, впровадження електронного документообігу та електронного цифрового підпису, забезпечення функціонування веб-сайтів органів влади, впровадження інтерактивних інформаційних та адміністративних послуг, які надаються за допомогою Інтернет, забезпечення органів влади сучасними технічними засобами, підготовки прогнозів і варіантів рішень.

Інформатизація суспільного життя та соціальної сфери спрямовується на створення рівних умов для доступу громадян до інформації та послуг органів влади незалежно від місця проживання; також до мережі Інтернет; дає можливість використовувати новітні ІТ для отримання соціальної допомоги, дистанційної освіти, сприяти веденню бізнесу та вирішенню багатьох поточних питань життєдіяльності. Тобто перспективи розвитку цієї сфери пов'язані з її інформатизацією.

При цьому реалізація Постанови Верховної Ради України від 1 грудня 2005 року № 3175-IV «Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні» потребує:

а) безумовної участі у цьому процесі м. Севастополя як регіональної та одночасно місцевої компоненти інформатизації суспільства;

б) створення регіональної мережі на типових підходах щодо впровадження та вдосконалення технологій електронного урядування через сприяння розвитку інформатизації органів місцевого самоврядування, зокрема:

- зворотнього зв'язку користувачів в вигляді фізичних та юридичних осіб із місцевими органами влади;
- формальної організації запитів користувачів та імпорту відповідних даних у вигляді потрібних довідок та інших документів;
- протоколам обміну даними через систему інформаційно-аналітичних центрів (ІАЦР), що створюються із інтерфейсами внутрішнього порталу, порталу зовнішнього (незахищеного) середовища інформації та порталу обміну даними із створюваними компонентами «Електронного уряду» за їх нормативною та технічною готовністю»;
- безпеки доступу до інформаційних ресурсів.

Наукове обґрунтування СевРПІ розкрито у додатку В.

Передбачити уточнення завдань на 2011 і 2012 роки та їх фінансування.

1.2 АНАЛІЗ СТАНУ ІНФРАСТРУКТУРИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

1.2.1 Основні напрями аналізу сучасного стану інформатизації регіону

Загальна ситуація в сфері інформатизації регіону м. Севастополь не може бути визнана задовільною через кризові явища в національній економіці; відсутність фінансування СевРПІ на 2007–2009 роки у 2008 і 2009 роках.

За трирічний період в рамках відповідного фінансування виконано наступні заходи:

- оновлення парку комп'ютерної техніки та мережевого обладнання СМДА і міської ради;
- продовжено розвиток мережі Інтернет та збільшення чисельності користувачів у СМДА;
- закуплено чотири ліцензії системи електронного документообігу «ДІЛО» на базі СУБД Oracle для структурних підрозділів апарату СМДА; створено додаткові модулі звітності для «ДІЛО»; підключення до системи електронного документообігу «ДІЛО» Нахімовської РДА;
- створення базового шару ГІС, створення растрової підкладки М 1:500 та векторної карти М 1:500 (топооснова) для побудови надалі тематичних шарів ГІС (містобудівний кадастр, земельні відводи, інженерні комунікації, інше);
- на базі єдиного офіційного web-сайту СМДА та міської ради впроваджена І черга регіональної компоненти національної електронної ІС «Електронний Уряд» із створенням основ механізму інтерактивної взаємодії для побудови ІІ черги;
- розроблені базові положення політики інформаційної безпеки та проведені первинні заходи щодо технічного захисту інформації в мережі СМДА;
- налагоджено антивірусний захист інформаційних ресурсів в СМДА;
- впровадження ліцензійних ПЗ в СМДА.

Водночас є невирішені проблеми, зокрема:

- відсутність севастопольського регіонального ІАЦ;
- не сформовано системи інформаційних ресурсів регіону та не розроблено документації, регулюючої діяльність цієї системи;
- вельми повільна побудова регіональної компоненти національної електронної ІС «Електронний Уряд»;
- відсутність з'єднання в єдину телекомунікаційну мережу всіх підрозділів СМДА, РДА, міської ради;
- система електронного документообігу не є поширеною на всі органи виконавчої влади та місцевого самоврядування в регіоні (різні системи);
- ГІС-технології в регіоні не розвиваються;
- повільне створення комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) в інформаційній мережі СМДА;
- не впроваджується СІАЗ СМДА та підтримки прийняття управлінських рішень;
- недостатнє впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у соціальну сферу та незадовільний рівень надання послуг населенню з

використанням сучасних комп'ютерних технологій.

Більш докладний аналіз сучасного стану основних напрямків інформатизації регіону буде виконано у 2010 р. при проектуванні «АРМ - Севастополь (Д)» в ієрархії структури та сфер інформатизації підлеглих АРМів.

1.2.2 Аналіз стану нормативно-правового, організаційного та методичного забезпечення інформатизації регіону

Нормативно-правовою основою виконання заходів з втілення СевРПІ є базові документи з цього питання центральних і місцевих органів влади.

Підрозділ СМДА з питань інформатизації, як відповідальний розробник проектів завдань і виконавець РПІ, не функціонував впродовж семи місяців. У зв'язку з цим, а також з відсутністю фінансування, заявлені у попередній СевРПІ заходи з нормативно-правового, організаційного та методичного забезпечення не були виконані.

Для забезпечення реалізації попередніх завдань відповідного забезпечення, вони будуть внесеними у проекти завдань СевРПІ на 2010-2012 роки. Будуть підготовлені відповідні розпорядження голови СМДА. Відновить роботу створена при СМДА науково-технічна рада з питань інформатизації.

Більш докладний аналіз стану нормативно-правового, організаційного та методичного забезпечення інформатизації регіону буде виконано у 2010 р. при проектуванні «АРМ - Севастополь (Д)» в ієрархії структури та сфер інформатизації підлеглих АРМів.

1.2.3 Аналіз стану створення та розвитку інформаційної інфраструктури регіону

В загальному процесі регіональної інформатизації належна увага приділяється телекомунікаційній складовій інформатизації та технічному розвитку локальної обчислювальної мережі (ЛОМ) СМДА. Станом на 2009 рік до ЛОМ СМДА підключено 120 АРМ (при загальній кількості у СМДА 170). Всі РДА міста, міська рада, територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади мають ЛОМ. Але, на жаль, не всі підрозділи СМДА (які знаходяться за іншими адресами), не говорячи вже про РДА, об'єднані до єдиної мережі. Кількість АРМ у СМДА, РДА, радах, підключених до Інтернет, з метою більш ефективної їх роботи, залишається незадовільною (не є загальною).

Майже всі територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади мають відомчу поштову систему та намагаються будувати відомчі телекомунікаційні мережі. Такий підхід заважає ефективній інформаційній взаємодії органів влади.

Залишається актуальною проблема відсутності ІАЦ, як основи інформаційної інфраструктури регіону, та інші важливі питання (телекомунікаційна мережа, ГІС, регіональний електронний уряд, СІАЗ органів влади регіону), розв'язання яких можливо за умов функціонування центру в регіоні.

Спричинили хаотичний розвиток інформаційної інфраструктури регіону:

- роз'єднаність суб'єктів інформаційної діяльності, в т.ч. усередині міської

ради і СМДА;

- низький ступінь застосування в міських організаціях і установах, суб'єктами підприємницької діяльності сучасних ІТ;
- слабе використання науково-технічного та інформаційного потенціалу регіону в цілому.

Все зазначене призводить до того, що кожний суб'єкт веде інформаційну діяльність «сам для себе» і «сам по собі», із-за чого страждає регіон у цілому («розпилення» інформаційних ресурсів, їх дублювання та незадовільне використання). До того ж, більша частина витрат випадає на придбання підприємствами комп'ютерної техніки, ніж на сучасні ІТ.

За даними сайту Національного комітету з питань регулювання зв'язку України зареєстровано наступні оператори і провайдери телекомунікацій Севастопольського регіону:

- Товариство з обмеженою відповідальністю "Телефона компанія "Южная сеть"
- Товариство з обмеженою відповідальністю "Вега - телеком"
- Товариство з обмеженою відповідальністю "Істра - ТЕЛ"
- Товариство з обмеженою відповідальністю "ЮГ - телеком"
- Товариство з обмеженою відповідальністю "Мегател"
- Телерадіокомпанія "Девком" у формі товариства з обмеженою відповідальністю
- Товариство з обмеженою відповідальністю "Науково-промислове підприємство "МИСТ"
- Товариство з обмеженою відповідальністю "СфераМакс"
- Відкрите акціонерне товариство "Балаклавське рудоуправління ім. О.М. Горького"
- Державне підприємство "Севастопольський морський торговельний порт"
- Товариство з обмеженою відповідальністю "Севнет"
- Товариство з обмеженою відповідальністю "Телекомунікаційні системи" (ТКС)
- Товариство з обмеженою відповідальністю "Телерадіокомунікаційна компанія "Барс-Інфо-Крим",
- Приватні підприємці.

На даний час існує 31 точка доступу до Інтернет за технологією Wi-Fi.

Більш докладний Аналіз стану створення та розвитку інформаційної інфраструктури регіону буде виконано у 2010 р. при проектуванні «АРМ - Севастополь (Д)» в ієрархії структури та сфер інформатизації підлеглих АРМів.

1.2.4 Аналіз стану інформатизації діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування

Всупереч наміру, озвученому раніше у попередніх РПІ, створити єдиний електронний документообіг – СМДА та міська рада впроваджують у свою діяльність різні системи електронного документообігу. Систему «ДІЛО», крім СМДА, впроваджує у себе Нахімовська РДА, управління земельними ресурсами; наступними в черзі залишаються більш половини підрозділів СМДА, три РДА.

Як було вже зазначено в п.1.2.1, офіційний web-сайт СМДА та міської ради

забезпечує виконання відповідного законодавства щодо прозорості діяльності органів влади, базу для побудови регіонального електронного врядування. Але, через об'єктивні причини, сайт не розвивається. Доцільно створення веб-порталу органів державної влади регіону (типу www.sev.gov.ua), що об'єднує сайти управлінь, районних в місті органів, населених пунктів регіону, сайти територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади. Аналіз показав, що є сайти територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, що знаходяться не в державному домені. Сайт про можливості інвестиційної діяльності у регіоні знаходиться в зародковому стані.

Більш докладний аналіз стану інформатизації діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування буде виконано у 2010 р. при проектуванні «АРМ - Севастополь (Д)» в ієрархії структури та сфер інформатизації підлеглих АРМів.

1.3 ГОЛОВНА МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ РЕГІОНУ

1.3.1 Головна мета інформатизації регіону

Головною метою Програми інформатизації регіону м. Севастополь на 2010-2012 роки є створення та впровадження системи АРМ-Севастополь (Д), яка дозволяє отримати оптимальне рішення як результат моделювання ситуації, обґрунтованого на мінімальній необхідній кількості оперативних даних.

Це дозволить:

- ✓ організацію стійкого розвитку території та суспільних відносин;
- ✓ побудову ефективної системи управління;
- ✓ досягнення виконання всіма підрозділами ієрархії регіональних органів влади своїх безпосередніх функціональних обов'язків;
- ✓ забезпечення інформаційних потреб населення регіону, органів влади і місцевого самоврядування, підприємств, громадських організацій, реалізація їх прав у безперешкодному і оперативному отриманні достовірної інформації на базі формування та використання інформаційних ресурсів і сучасних технологій.

1.3.2 Пріоритетні напрямки інформатизації регіону

Враховуючи сучасний стан інформатизації у найбільш важливих сферах життєдіяльності та особливості регіону, для досягнення мети доцільно визначити наступні пріоритетні напрямки інформатизації Севастопольського регіону:

- підтримка управління й реформування ЖКГ;
- облік та планування динаміки основних груп показників економіки;
- актуалізація політики містобудування і архітектури;
- облік і контроль земельних і майнових відносин на базі містобудівного кадастру та ландшафтної схеми у реальному часі оформлення земельних відводів та транзакцій у сфері землі та нерухомості;
- автоматизація нормативно-розрахункової підтримки встановлення вимог і обмежень до забудови і використання територій міста;

- просторова прив'язка громадянських і промислових об'єктів забудови як територіально-господарських комплексів (ТХК) міста;
- підтримка опорного (чергового) плану міста сучасними методами та засобами;
- облік операцій із комунального майна;
- розвиток міських телекомунікаційних мереж, комп'ютерних систем органів місцевої влади;
- прозорість заходів соціального захисту;
- прозорість заходів громадянського захисту;
- централізація регіональних систем обліку населення міста;
- урахування прав та свобод як цілей та критеріїв розвитку суспільних відносин;
- оперативно-довідкова підтримка прийняття управлінських рішень;
- автоматизація процесу обліку та звітності у роботі служб, відділів тощо;
- оптимізація взаємодії різноманітних користувачів даних;
- інше.

1.3.3 Створення та впровадження АРМ-Севастополь (Д)

Сучасність диктує нові норми життя та роботи: моделювання, обґрунтоване на мінімальній необхідній кількості оперативних даних, параметрах, критеріях, для отримання оптимального рішення і, у свою чергу, вдалого результату. Зрозуміло, що доцільно та вигідно вкластися в інформаційну модель, щоб на практиці уникнути багатьох реальних помилок, заздалегідь прорахував ситуацію.

Визначившись з тим, що технічна підтримка органів влади в прийнятті рішень щодо управління розвитком і функціонуванням міста в умовах відсутності вітчизняної програмної продукції, що відповідає сучасним потребам ведення опорного плану на базі вимог містобудівного кадастру, обмежена пропозиціями існуючих програмних продуктів, які:

- ✓ не здатні імітувати різноманітні сценарії розвитку забудови земельної ділянки об'єктами містобудівництва при необхідності одночасної обробки (супроводження) багатьох ТХК із власниками умовами, що змінюються;
- ✓ недостатньо забезпечують обробку текстової інформації у просторових БД ГІС для управління документообігом містобудівної кадастрової документації;
- ✓ не дозволяють створити цільову функцію підтримки містобудівних завдань;
- ✓ дорого коштують, а також не мають елементів захисту інформації згідно законодавства України.

Запропонував вимоги до ведення «електронної основи»:

- ✓ «монолітної по тематичним шарам» синтезованої карти генерального плану;
- ✓ «збірної по ділянкам забудов» синтезованої карти опорного (чергового) плану, як сполученої системи генерального плану розвитку;

які повинні бути виставлені до ІТ управління розвитком і функціонуванням міста.

Винайдено та буде застосовано вітчизняну ІТ, що вирішує одночасно весь комплекс завдань.

Структурно-функціональна схема системи АРМ-Севастополь (Д) та предметна область основних функціональних завдань окремих АРМів в ієрархії її структури, як проектна пропозиція, наведено у додатку «А».

Всі взаємовідносини, що позначені на схемі, зроблені згідно різноманітних положень, нормативно-правових актів тощо, які регламентують діяльність

відповідних підрозділів та органів, а також суспільні відносини.

Запропонована система носить концептуальний характер, комплексний задум; охоплює всі напрямлення діяльності в місті. Звичайно ж науково-виробничі заклади та підприємства будуть брати участь в розробці конкретних складових схеми (додаток А).

Важливо відмітити, що комп'ютерна система відповідає вимогам нормативно-правових актів щодо авторизованих систем (використання інформації ДСК, що не належить державі) та має 3 клас, тобто елементи системи АРМ-Севастополь (Д) знаходяться у зонах з різним ступенем безпеки.

Зі схеми видно, що система матиме незахищені та захищені канали передачі даних, і будуть розроблені відповідні протоколи обміну даними. Також консолідована мережа СМДА та міської ради відповідає спеціальним вимогам захисту.

Багатоцільова ІТ управління розвитком міста «Ноосфера», що розроблена співвиконавцями СевРПІ, буде на відповідному етапі (2011 рік) адаптована до вимог проекту АРМ-Севастополь (Д) за кошти ТОВ «Кримське аерокосмічне агентство». У 2012 році, на етапі створення відповідних АРМ і ІДС, АРМ з питань моніторингу навколишнього середовища у складі ІАЦР «Севастополь» для впровадження системи моніторингу стану ландшафтів з безпілотної повітряної платформи методами фото- та відеозйомки, також створюється за кошти ТОВ «Кримське аерокосмічне агентство».

Окреми завдання, які необхідно вирішити в процесі виконання Програми, наведено у додатку «А». Багатоцільова інформаційна технологія «Ноосфера» підтримує усі функціональні завдання, що наведено у додатку «А»

Наукове обґрунтування СевРПІ розкрито у додатку «В».

Система АРМ-Севастополь (Д) пропонує в рамках себе створити «програму навчання фахівців з розвитку міста та «АРМ Учбовий Центр(Д)». Структурно-функціональна схема «АРМ Учбовий центр» (Д) приведена у додатку «Б». Вона також базується на КС рівня АС класу 3 і багатоцільової ІТ «Ноосфера».

«Більш докладний характер структурно - функціональний характер «АРМ Учбовий центр» (Д) буде створено у процесі проектування за наявності фінансування, але задля уявлення та техніко-економічного обґрунтування завдання на його створення у додатку «Б» наведено технологічні деталі його реалізації, а також основні напрямки учбового плану.

Для забезпечення дистанційного навчання в роботі «АРМ Учбовий центр» може бути використано обладнання учасників АРМ-Севастополь (Д):

- ІАЦР «Севастополь»;
- АРМ організацій (підприємств, інше), які є АРМ, що навчаються дистанційно.

Сервер процесів - центральний вузол, що виконує програмно-апаратну обробку процесів навчання, та на якому розміщується програмна частина ІТ.

Фізичне підключення до Серверу декількох користувачів можливо через керований Комутатор, що дозволяє організувати персональний (ізолюваний від інших) порт підключення.

Індивідуальний зв'язок між робочим місцем користувача і Комутатором (розміщується в Серверній) здійснюється через кабелі ЛОМ – АРМ, що не мають зв'язку з іншими ЛОМ.

Для забезпечення можливості використання ПК, що є в наявності для рішення завдань, що не входять в проект «АРМ Учебний центр», використовуються мережеві карти, що установлюються додатково в ці ПК, та до яких підключаються індивідуальний кабель зв'язку ЛОМ - АРМ.

Електронний зв'язку Серверної зі зовнішнім середовищем здійснюється через шлюз на основі модему із вбудованим роутером для забезпечення захисту.

Стабільність електроживлення обладнання Серверної забезпечує джерело безперебійного живлення.

Зв'язок між учасниками проекту «АРМ Учебний центр», що є рознесеними у просторі, використовує штатні швидкісні лінії зв'язку (в перспективі спеціально виділені).

Штатне функціонування АРМ передбачається в автоматичному режимі без необхідності постійної присутності обслуговуючого персоналу.

1.4 ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

1. Принципи формування та виконання СевРПІ на 2010-2012 роки приведено у відповідність до принципів, що рекомендовані методичним положенням по розробці регіональних програм інформатизації (затверджено Державним комітетом зв'язку та інформатизації України у 2000 р.) [14], постанови КМУ «Про затвердження Порядку формування та виконання регіональної програми і проекту інформатизації» [7] та рішення Севастопольської міської ради XII сесії V скликання «Про Порядок формування, фінансування та моніторингу виконання регіональних (міських) програм» від 15.10.2008 року № 5378 [17].

У зв'язку із двоїстим характером СевРПІ як сукупності завдань одночасно регіонального та місцевого характеру проектом АРМ-Севастополь (Д) ураховується необхідність інформатизації низки аспектів суспільних відносин за принципами:

- ✓ налагодження ефективного діалогу між владою, громадськими організаціями, громадянами та їх об'єднаннями шляхом розвитку гласності, громадянського контролю, прозорості та участі громадян в прийнятті рішень з питань реформування ЖКГ;
- ✓ сприяння діяльності інститутів громадянського суспільства шляхом інформатизації системи управління розвитком і функціонуванням суспільних відносин із забезпеченням права доступу кожного до інформації, в т.ч. про генеральний план;
- ✓ своєчасного і публічного реагування органів влади на ініціативи громадськості шляхом інформування ;
- ✓ прозорості взаємодії органів влади та громадських організацій (в т.ч. при плануванні та забудові земельних ділянок території на рівні міста);
- ✓ ліквідації монополій комунальних житлово-експлуатаційних організацій і сприяння інвестуванню приватного капіталу з інших джерел з метою створення конкурентного середовища на ринці житлово-комунальних послуг;
- ✓ соціального та економічного контролю ефективності споживання ресурсів і обліку технічного і вартісного стану основних фондів підприємств шляхом

технічного переоснащення ЖКГ, зниження питомих показників використання енергетичних і матеріальних ресурсів тощо;

- ✓ стимулювання інвестиційної діяльності в сфері розвитку соціального житла в інтересах громадян, в т.ч. в рамках оновлювання основних фондів житла;
- ✓ контролю якості наданих послуг споживачам, забезпечуючи беззбиткового функціонування підприємств ЖКГ шляхом впровадження сучасних систем управління собівартістю їх виробництва;
- ✓ забезпечення широкої суспільної підтримки державної та місцевої політики реформування і розвитку сектору соціально-побутових послуг і промислового виробництва.

РПІ спрямовується на досягнення високих темпів розвитку соціально-економічної сфери, науково-технічного та промислового потенціалу, матеріально-технічних і фінансових ресурсів шляхом створення та використання сучасної інформаційної інфраструктури в інтересах вирішення комплексу поточних та перспективних завдань розвитку регіону, в т.ч. підвищення добробуту та якості життя населення регіону м. Севастополь.

Програма формується в межах прогнозованих надходжень коштів до місцевого бюджету і виконується в межах виділених на її реалізацію коштів.

1.5 ЗАХОДИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Загальна організація виконання СевРПІ відповідає вимогам постанови КМУ «Про затвердження Порядку формування та виконання регіональної програми і проекту інформатизації» [7] та заходам організаційного забезпечення виконання, що рекомендовані методичним положенням [14].

Організація виконання СевРПІ здійснюється сектором інформатизації регіону СМДА.

З метою координації робіт щодо формування та виконання СевРПІ створюється науково-технічна рада з питань інформатизації при СМДА, яка функціонує згідно з відповідним Положенням про науково-технічну раду.

Керівником СевРПІ є заступник голови СМДА з питань економіки Климов О.О. Науковий керівник СевРПІ – директор з наукових досліджень ТОВ «Кримське аерокосмічне агентство», к. г. н. Прималенний О.О.

Пропозиції щодо обсягів і джерел фінансування завдань СевРПІ щороку готує підрозділ інформатизації СМДА у вигляді запитів фінансування з місцевого бюджету, із залученням, при необхідності, самостійних організацій регіону науково-технічного профілю. Весь комплект документації після узгодження з керівником СевРПІ та науково-технічною радою передається в фінансове управління СМДА для включення в проект місцевого бюджету.

Також заходи організаційного забезпечення виконання СевРПІ відповідатимуть генеральному плану, правилам забудови та використання території, плану СЕР, місцевим і галузевим концепціям реформування і реструктуризації неефективних об'єктів власності.

1.6 ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ У СФЕРІ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ

Реалізація завдань СевРПІ на 2010-2012 роки буде черговим кроком у досягненні цілей соціально-економічного розвитку регіону, головного завдання та заходів щодо головної стратегічної мети розвитку – підвищення добробуту населення, забезпечення сталого соціально-економічного, екологічного і культурного розвитку, проведення ефективної інвестиційно-інноваційної політики, раціонального використання наявних міських ресурсів.

Таким чином, інтегральний ефект від реалізації СевРПІ складається з узгодженості та підвищення якості, оперативності сукупних інформаційних процесів і послуг, та оцінюється економічними, соціальними, науково-технічними та іншими критеріями життя територіальної громади.

Результатами практичного впровадження СевРПІ стане:

I) Нормативно-правове, організаційне та методичне забезпечення інформатизації в регіоні

 Розробка проекту «АРМ - Севастополь (Д)» на базі досвідної захищеної КС рівня АС класу «3» та ІТ управління розвитком міста

Розробка спрямована на створення системи інформаційно-аналітичної та інтелектуальної підтримки процесів прийняття управлінських рішень місцевих органів влади на основі об'єктивної, повної, достовірної і актуальної інформації за основним сферам життєдіяльності регіону, що обслуговуються генеральним планом і планом СЕР, за допомогою сучасних комп'ютеризації та ІТ. Система створюється як комплекс АРМ керівників органів влади м.Севастополь та районів у місті, населених пунктів регіону - згідно ієрархії (додаток А, розд. 3 п. 2.1.1).

Проект «АРМ – Севастополь (Д)» розробляється у вигляді комплексу техноробочої документації з виділенням у окремі підрозділи проектів для всіх рівнів КС (розд. 3 п. 2.1.1).

Процес інформатизації органів місцевого самоврядування, що проектується, дозволить збільшити надходження у консолідований бюджет за рахунок якісного планування землевідводів і дозволів на видачу виробництв і зниження природоохоронних і економічних ризиків. В теперішній час за статистичними даними враховуються не більше 20-30% виробників, відповідальність за якість землевідводів і виключення прецедентів штрафів не практикується.

 Розробка Протоколу обміну даними в рамках Правил забудови та використання території м. Севастополь на базі ІАЦР «АРМ – Севастополь (Д)»

Існуюча система обміну інформацією традиційними методами між населенням, підприємствами ЖКГ, відповідними підрозділами органів влади, що відрізняється ситуаційністю і відсутністю контролю виконання, удосконалюється за допомогою електронної прийомної в складі «ІАЦР-Севастополь», як ядра «АРМ-Севастополь (Д)» (додаток А) на базі протоколу такого обміну:

- учасників забудови та використання території м. Севастополь,
- «зворотній зв'язок» із населенням,

- нагляд і контроль за якістю життя.

Розробка місцевого нормативного документу «Містобудівне кадастрове Діло ТГК»

Містобудівний кадастр як системний інструмент деталізації середовища на містобудівні об'єкти в практиці управління розвитком використовуються недостатньо. Цьому існує низка причин.

Призначенням «Містобудівного кадастрового Діла» для забудовника є концентрація відомостей про розвиток ТГК для подальшого подання в органи влади. «Містобудівне кадастрове Діло» заводиться місцевими органами влади як типовий електронний документ на основі відкритої інформації в рамках виконання регіональних програми і проектів інформатизації, включаючи дані територіальних галузевих закладів і регіональних органів влади з урахуванням місцевих особливостей, та з визначеною структурою інформації.

Органами влади повинен бути налагоджений безперервний документообіг «власники ТГК – органи влади», що доповнює дані зовнішніх Правил реєстрації (по містобудівному кадастру) інформацією Розділу зовнішніх критеріїв як вимог і обмежень якості прийняття рішень власниками ТГК у сфері їх розвитку (додаток Б п. 2.3.2).

Документообіг із визначеною структурою даних може бути організований тільки при двосторонньої участі органів влади і забудовників ТГК у вигляді програмної системи заяв на розвиток і звітів по їх виконанню з періодичністю подання один рік. Динаміка розвитку кожної забудови в даному документообігу може контролюватися окремим «Містобудівним кадастровим Ділом» як доменом даних ІАЦР.

II) Створення та розвиток інформаційної інфраструктури

Очікуваним результатом в частині створення та розвитку інформаційної інфраструктури буде наявність АРМ-Севастополь (Д) у складі захищеної комп'ютерної системи на рівні автоматизованої системи класу «3» в ієрархії структури її складових функціональних АРМів, існуючої мережі СМДА і міської ради із захищеною інформаційно-комунікаційною системою та відповідної для підтримки операційної та функціональної діяльності АРМ-Севастополь (Д) багатоцільової ІТ «Ноосфера», зокрема за етапами реалізації СевРПІ:

Розвиток мережі СМДА та міської ради в рамках вимог проекту «АРМ – Севастополь (Д)»

Результатом розвитку є дослідна консолідована захищена КС на рівні автоматизованої системи класу «3» в ієрархії рівнів на базі існуючої мережі СМДА і міської ради (розд. 3 п. 2.1.2).

За своєю структурою «АРМ – Севастополь (Д)» є розподіленим багатомашинним багатокористувальницьким комплексом із залученням КС на рівні АС-1 і АС-2 з розірваним фізичним середовищем зв'язку між ними, на якому одночасно обробляється інформація різних категорій конфіденційності з необхідністю передачі інформації через незахищене середовище та наявності вузлів, які реалізують різну політику безпеки.

За своєю організацією «АРМ – Севастополь (Д)» є сукупністю організаційних заходів по її створенню та експлуатації, захищеної КС АС-3,

ІТ «Ноосфера» у складі пакетів прикладних програм операційного та функціонально-цільового призначення, пакета проектних і експлуатаційних документів, навченого персоналу в складі адміністраторів і користувачів.

- ✚ Адаптація багатоцільової ІТ «Ноосфера» до вимог проекту «АРМ – Севастополь (Д)». Інсталяція адаптованої версії багатоцільової ІТ «Ноосфера» на КС «АРМ – Севастополь (Д)»

Адаптація структури типової ІТ «Ноосфера» для забезпечення діяльності структури КС «АРМ – Севастополь (Д)» з урахуванням умов і вимог проекту та місцевих особливостей експлуатації.

Застосування адаптованої ІТ «Ноосфера» на ієрархію ІАЦР і АРМ у складі «АРМ «Севастополь (Д)», як єдиної системи захищеної КС і ІТ, з метою заповнення БД, їх обробки, із формуванням програмно-апаратного ядра «АРМ – Севастополь (Д)» у вигляді «ІАЦР – Севастополь».

III) Інформаційне забезпечення діяльності місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування

- ✚ Створення «АРМ - модель розвитку міста» у складі ІАЦР «Севастополь»

Модель розвитку міста організована як комплекс адміністративних рішень по досягненню бажаної якості моделі міста (генерального плану) від фактичного стану її ознак (опорний план) представляє собою управляючу систему з необхідною та достатньою системою процедур по оптимізації трендів перемінного показника значень кожного із даних властивостей моделі міста (додаток Б п. 2.1.2).

Модель розвитку міста виражена проміжними плановими завданнями удосконалення «тріади показників станів властивостей» із заданим шагом звітності та корегування в один рік.

- ✚ Створення «АРМ – Кадастрові Діла ТГК» у складі ІАЦР «Севастополь»

Містобудівне кадастрове діловодство на ТГК організовано в рамках моделі розвитку міста на базі даних містобудівних кадастрів і програм розвитку ТГК в цілях інтелектуальної підтримки процесів як основного завдання ІАЦР «Севастополь» (додаток Б п. 3.1; розд.3 п. 2.1.3).

- ✚ Створення систем АРМ та ІДС (розд.3 п. 2.1.3):

- АРМ з питань містобудування та архітектури
- АРМ фонду комунального майна зі системою підвідомчих АРМ
- АРМ з питань громадянського захисту
- АРМ з питань економіки зі системою підвідомчих АРМ
- АРМ з питань ЖКГ зі системою підвідомчих АРМ, відділів ЖКГ, РЕП і підприємств ЖКГ
- АРМ з питань обліку житлової площі зі системою підвідомчих АРМ
- АРМ з питань соціального захисту зі системою підвідомчих АРМ
- ІДС СЕС
- ІДС ветеринарної служби
- ІДС МВС
- ІДС МНС
- ІДС інспекції земельних ресурсів
- ІДС інспекції екобезпеки

- ІДС КП «БТИ и ГРОНИ»

IV) Інформаційне забезпечення потреб населення, підприємств, установ та організацій

 Створення сайту «Громадянський містобудівний форум міста Севастополя»
Для обліку суспільної думки про привабливість моделі розвитку міста, яку пропонують органи влади, на веб-сайті буде інформація:

- рішення відносно розробки містобудівної документації, наміри забудови відповідних територій, земельних ділянок і прогнозовані наслідки;
- громадське обговорення документації щодо планування і забудови територій, земельних ділянок, проектів місцевих правил забудови, змін;
- розгляд пропозицій та зауважень за результатами громадського обговорення, рішення щодо їх обліку або ухилення;
- узгодження інтересів територіальних громад при розбіжностях при вирішенні питань планування суміжних територій;
- інформування про затвердження документації щодо планування територій, місцевих правил забудови, змін до них, рішення про надання земельних ділянок під забудову;
- доступність правил забудови широкій громадськості.

Також цей веб-сайт створює умови, що дозволяють громадянам обмінюватися думками та координувати зусилля щодо зближення позицій громадськості та її співробітництва з владою.

 Створення систем «АРМ – Домовий» і «АРМ – Забудовник» (розд.3 п. 2.1.4).

Доцільно також очікувати:

- оптимізацію інформаційних потоків на регіональному рівні, між регіоном і центральними органами влади;
- якісно новий рівень управління регіоном в цілому за рахунок оперативності та достовірності даних, необхідних для прийняття рішень, використання сучасних програмно-технічних засобів на кожному етапі обробки інформації;
- більш чітку керованість економіки за рахунок найбільш повної реалізації системи вертикальних і горизонтальних зв'язків при управлінні розвитком господарського комплексу регіону;
- підвищення ефективності використання природних і соціально-економічних ресурсів території.

Перелік кількісних показників (індикаторів), які дозволяють вимірювати ступень досягнення мети Програми наведено у додатку «В» (частина друга) «Організація забудови та використання території міста Севастополя як екополісу сучасними методами та засобами управління розвитком».

2. ЗАВДАННЯ

Надалі наводиться перелік завдань регіональної програми інформатизації м. Севастополя по рокам на загальний період з 2010 по 2012 роки.

2.1. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ м. СЕВАСТОПОЛЯ на 2010 - 2012 р.р.

ЗАВДАННЯ (ПРОЕКТИ)	Держав ний замовн ик	Строк реаліза ції	Обсяги фінансування (тис. гривень)						Очікувані результати
			Усього		У тому числі				
			Місцевий бюджет	Інші джерела	Капітальні вкладення		НДОКР		
					Місцевий бюджет	Інші джерела	Місцевий бюджет	Інші джерела	
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ, ОРГАНІЗАЦІЙНЕ Й МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ В РЕГІОНІ									

Розробка проекту «АРМ - Севастополь (Д)» на базі дослідної захищеної комп'ютерної системи рівня АС класу «3» (в ієрархії) і інформаційної технології керування розвитком міста: <u>I. Рівень міських органів влади</u> АРМ - Голова СМДА АРМ - Голова СМР на базі «ІАЦР - Севастополь», у т.ч. АРМ - Модель розвитку міста АРМ - Кадастрові справи ТГК зі структурою (ієрархією) зв'язків: а) підлеглі АРМ: АРМ із питань містобудування АРМ із питань економіки АРМ із питань соціального захисту АРМ із питань цивільного захисту АРМ із питань ЖКГ АРМ із питань обліку житлової площі АРМ фонду комунального майна б) наглядові й контролюючі ІСС: ІСС СЕС ІСС ветеринарної служби ІСС МВС ІСС МНС ІСС інспекції земельних ресурсів ІСС інспекції екобезпеки ІСС КП «БТІ й ДРОНМ» в) <u>постачальники-споживачі інформації</u> із числа фізичних й юридичних осіб г) <u>населення</u> - автоматизація зворотного зв'язку з контрагентами ЖКГ, органами місцевої влади й органами контролю й нагляду	СМДА	2010	100,00	-	-	-	100,00	-	Комплексний проект «АРМ - Севастополь (Д)» у складі розробки для всіх рівнів комп'ютерних систем: 1. Модель погроз для інформації в КС. 2. План технічного захисту КС. 3. План захисту інформації в КС. 4. Технічне завдання на створення КС. 5. Вимоги до інформаційної технології в «АРМ-Севастополь (Д)». 6. Порядок введення в експлуатацію. 7. Порядок експлуатації «АРМ - Севастополь (Д)» в ієрархії рівнів ІАЦР. 8. Техноробочий проект створення КС. 1. Розділ «Міські органи влади»
--	------	------	--------	---	---	---	--------	---	--

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
<u>II. Рівень районних органів влади</u> АРМ - Голова Гагарінської РДА АРМ - Голова Гагарінського РР АРМ - Голова Ленінської РДА АРМ - Голова Ленинского РР АРМ - Голова Балаклавской РГА АРМ - Голова Балаклавского РС АРМ - Голова Нахімовської РГА АРМ - Голова Нахімовського РС	СМДА	2010	120,00	-	-	-	120,00	-	<i>Комплексний проект «АРМ - Севастополь (Д)»</i> 2. Розділ «Районні органи влади» (окремо для кожного з районів)
<u>III. Рівень органів влади районного підпорядкування</u> АРМ - Инкерманский Голова АРМ - Качинский Голова АРМ - Терновский Голова АРМ - Орлиновский Голова АРМ - Андріївський Голова	СМДА	2010	40,00	-	-	-	40,00	-	<i>Комплексний проект «АРМ - Севастополь (Д)»</i> 3. Розділ «Органи влади районного підпорядкування» (окремо для кожного органа влади)
<u>IV. Галузеві органи влади</u> ІСС СЕС ІСС ветеринарної служби ІСС МВС ІСС МНС ІСС інспекції земельних ресурсів ІСС інспекції екобезпеки ІСС КП «БТІ й ДРОНМ»	СМДА	2010	21,00	-	-	-	21,00	-	<i>Комплексний проект «АРМ - Севастополь (Д)»</i> 4. Розділ «Галузеві органи влади» (окремо для кожного органа влади)
Розробка Протоколу обміну даними на базі ІАЦР «АРМ – Севастополь (Д)»	СМДА	2010	9,0	-	-	-	9,0	-	Протокол обміну даними (зв'язку):

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Розробка місцевого нормативного документа «Паспорт територіально - господарського комплексу»	СМДА	2010	9,0	-	-	-	9,0	-	«Паспорт територіально-господарського комплексу» (шифр - «Паспорт ТГК»)
II. СТВОРЕННЯ Й РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ									
Розвиток мережі СМДА й СМР у рамках вимог проекту «АРМ - Севастополь (Д)» 1) створення досвідченої консолідованої захищеної комп'ютерної системи на рівні вимог АС класу «3» на базі існуючої мережі СМР і СМДА (з розширенням): а) місцеві органи влади м. Севастополя б) територіальні частини ГПІ в) клієнти незахищеного каналу г) «Зворотний зв'язок» з населенням 2) узгодження комплексної системи захисту інформації в «АРМ – Севастополь(Д)»	СМДА	2011 2012	80,00 20,00	- -	- -	- -	80,00 20,00	- -	Досвідчена консолідована захищена комп'ютерна система на рівні автоматизованої системи класу «3» (АС-3) в ієрархії рівнів: 1. Міські органи влади 2. Районні органи влади 3. Органи влади районного підпорядкування 4. Територіальні частини галузевих програм інформатизації (ГПІ) 5. Клієнти незахищеного каналу 6. «Зворотний зв'язок» з населенням (Шифр КС «АРМ - Севастополь (Д)»)
Адаптація багатоцільової інформаційної технології «Ноосфера» до вимог проекту «АРМ – Севастополь(Д)»	СМДА	2011	-	Власні кошти	-	-	-	Власні кошти	Інформаційна технологія для «АРМ - Севастополь (Д)» на базі багатоцільової інформаційної технології «Ноосфера»
Інсталяція адаптованої версії інформаційної технології на КС «АРМ – Севастополь (Д)»	СМДА	2012	10,00	-	-	-	10,00	-	«АРМ - Севастополь (Д)» у складі: • КС «АРМ – Севастополь (Д)» • МІТ «Ноосфера»

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
III. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ									
1) Створення моделі розвитку міста як екополіса на базі моделі міста, генерального плану й Правил забудови й використання території 2) Облік і формування суспільної думки про привабливість реалізованої моделі розвитку міста	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	«АРМ - модель розвитку міста» у складі ІАЦР «Севастополь» с терміналами голів СМДА й СМР, підвідомчими АРМ і наглядових і контрольними ІСС територіальних частин галузевих програм інформатизації
		2012	20,00	-	-	-	20,00	-	
1) Створення бібліотеки містобудівних кадастрових справ територіально-господарських комплексів (як міських забудов) на базі даних містобудівного кадастру й програм розвитку ТГК. 2) контроль участі фізичних й юридичних осіб у керуванні розвитком міста на відведені їм земельних ділянках у рамках проектних зобов'язань забудов території	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	«АРМ – Кадастрові Справи ТГК» у складі ІАЦР - Севастополь с терміналами голів СМДА й СМР, підвідомчими АРМ і наглядових і контрольними ІСС територіальних частин галузевих програм інформатизації
		2012	20,00	-	-	-	20,00	-	
Створення системи підтримки: - врахування інтересів населення, підприємств, установ й організацій у генеральному плані й правилах забудови й використання території - опорний план міста - генеральний план розвитку міста - чергові плани; - містобудівний кадастр - винос границь міста в натуру	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	АРМ із питань містобудування с системою підвідомчих АРМ

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Створення системи підтримки: - інвентаризація земельних і майнових відносин; - нормативно - економічного планування території до окремих земельних ділянок ТГК як абсолютної ренти критерію відповідальності за експлуатацію умов життєдіяльності територіальної громади; - вибору адекватних сценаріїв розвитку території й ТГК як основної передумови формування дохідної частини бюджету, - оптимізації інноваційної й інвестиційної політики участі населення в розвитку власних забудов і великих соціально - економічних міських проєктів; - організації страхування програм розвитку ТГК і міста; - контролю екологічної місткості території й торгівлі відходами; - наповнення програми соціально - економічного розвитку міста реальними по здатності мультиплікації завданнями для умов ринкової економіки; - обліку й контролю використання цільових коштів; - динаміка основних груп економічного розвитку	СМДА	2011 2011 2011 2012 2012 2012 2012 2012	10,00 10,00 10,00 20,00 20,00 20,00 20,00 20,00	-	-	-	10,00 10,00 10,00 20,00 20,00 20,00 20,00	-	АРМ із питань економіки с системою підвідомчих АРМ

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Створення системи підтримки: 1) визначення в реальному часі структури й характеру заборгованості населення за послуги житлових і комунальних підприємств із територіальною прив'язкою зведеної картини заборгованості по будинках, під'їздах, квартирах; 2) реформування житлового й комунального господарства з обліком: - структури й характеру заборгованості населення за послуги ЖКГ; - автоматизованого розрахунку достатності прибудинкової території; - технічної інвентаризації будинків з визначенням вартості ремонту; 3) формування конкурентної пропозиції на комунальне обслуговування населення на базі соціального пакета послуг: газовий казан, лічильники й т.д.; 4) визначення оптимальної черговості пропозицій населенню на переклад їхніх будинків із власності ЖКГ у власність ОСББ із урахуванням рейтингу вартості даної послуги й характеру заборгованості.	СМДА	2011 2011 2011 2011	10,00 10,00 10,00 10,00	- - - -	- - - -	- - - -	10,00 10,00 10,00 10,00	- - - -	АРМ із питань ЖКГ с системою підвідомчих АРМ відділів ЖКГ, РЕП, підприємств ЖКГ
Створення системи підтримки «зворотного зв'язку» з населенням з питань надзвичайних і нестандартних побутових ситуацій у житлових будинках і прибудинкових територіях	СМДА	2012	50,00	-	-	-	50,00	-	АРМ із питань цивільного захисту с системою підвідомчих АРМ

Аркуш 7. Продовження переліку завдань РПІ на 2010 - 2012 р.р.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Створення системи підтримки: формування черговості соціального житла за рахунок існуючого житлового фонду по характеру безнадійної заборгованості платників, їхньому родинному стану й порядку спадкування їхніх квартир;	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	АРМ із питань обліку житлової площі с системою підвідомчих АРМ
Створення системи підтримки обліку з-власності міста в об'єктах, що реформуються, міського господарства	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	АРМ фонду комунального майна с системою підвідомчих АРМ
Створення системи підтримки керування показниками рівня життя по окремим ТГК і місту в цілому	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	АРМ із питань соціального захисту с системою підвідомчих АРМ
Створення системи підтримки даних по відомству СЕС	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	ІСС СЭС
Створення системи підтримки даних по відомству ветеринарної служби	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	ІСС ветеринарної служби
Створення системи підтримки даних по відомству МВС	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	ІСС МВС
Створення системи підтримки даних по відомству МНС	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	ІСС МНС
Створення системи підтримки даних по відомству земельних ресурсів	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	ІСС інспекції земельних ресурсів
Створення системи підтримки даних по відомству екобезпеки	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	ІСС інспекції екобезпеки
Створення системи підтримки даних по КП «БТІ й ДРОНМ»	СМДА	2011	10,00	-	-	-	10,00	-	ІСС КП «БТІ й ДРОНМ»

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Впровадження системи моніторингу стану ландшафтів з безпіотної повітряної платформи методами фото й відеозйомки	СМДА	2012	-	Власні кошти	-	-	-	Власні кошти	АРМ – моніторинг навколишнього середовища в складі ІАЦР – Севастополь»
IV. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ, ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ Й ОРГАНІЗАЦІЙ									
Створення системи підтримки програм розвитку територіально - господарських комплексів із системою щорічних заявок і звітів про розвиток власності й міста в цілому	СМДА	2011	20,00	-	-	-	20,00	-	«АРМ – Забудовник»
Створення системи обліку мешканців, підтримки реформування РЕП і функціонування ОСББ, зворотного зв'язку з підприємствами сфери комунальних послуг й органами влади	СМДА	2011	29,00	-	-	-	29,00	-	«АРМ – Домовик»
Створення системи підтримки публічного обміну думками з питань містобудування й доступу населення, підприємств, установ й організацій до даних генерального плану, програми СЕР й інші сфери керування розвитком міста	СМДА	2012	29,00	-	-	-	29,00	-	Сайт «Громадський містобудівний форум міста Севастополя»
Усього: 2010 – 2012 р. м.			1016,00		-		1016,00		
У тому числі: 2010 р.			299,00	-	-	-	299,00	-	
2011 р.			299,00	-	-	-	299,00	-	
2012 р.			299,00	-	-	-	299,00	-	

2.2. ЗАДАНИЯ ПРОГРАМЫ ИНФОРМАТИЗАЦІЇ м. СЕВАСТОПОЛЬ НА 2010 БЮДЖЕТНИЙ РІК

ЗАДАНИЯ (ПРОЕКТЫ)	Государственный заказчик	Объемы финансирования (тыс. гривень)						Ожидаемые результаты
		Всего		В том числе				
		Местный бюджет	Источники – собс. ср-ва исполнителей	НИОКР		Капитальные вложения		
				Местный бюджет	Источники собс. ср-ва	Местный бюджет	Источники собс. ср-ва	
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
I. НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ, ОРГАНИЗАЦИОННОЕ И МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ИНФОРМАТИЗАЦИИ В РЕГИОНЕ								
Разработка проекта «АРМ - Севастополь (О)» на базе опытной защищенной компьютерной системы уровня АС класса «3» (в иерархии) и информационной технологии управления развитием города: <u>I. Уровень городских органов власти</u> АРМ – Председатель СГГА АРМ – Председатель СГС на базе «ИАЦР – Севастополь», в т.ч. АРМ – Модель развития города АРМ – Кадастровые дела ТХК со структурой (иерархией) связей: а) подчиненные АРМ: АРМ по вопросам градостроительства АРМ по вопросам экономики АРМ по вопросам социальной защиты АРМ по вопросам гражданской защиты АРМ по вопросам ЖКХ АРМ по вопросам учета жилой площади АРМ фонда коммунального имущества б) надзорные и контролирующие ИСС: ИСС СЭС ИСС ветеринарной службы ИСС МВД ИСС МЧС ИСС инспекции земельных ресурсов ИСС инспекции экобезопасности ИСС КП «БТИ и ГРОНИ» в) поставщики-потребители информации из числа физических и юридических лиц г) <u>население</u> - автоматизация обратной связи с контрагентами ЖКХ, органами местной власти и органами контроля и надзора	СГГА	100,00	-	100,00	-	-	-	Комплексный проект «АРМ – Севастополь (О)» в составе разработки для всех уровней компьютерных систем: 1. Модель угроз для информации в КС. 2. План технической защиты КС. 3. План защиты информации в КС. 4. Техническое задание на создание КС. 5. Требования к информационной технологии в «АРМ–Севастополь (О)». 6. Порядок ввода в эксплуатацию. 7. Порядок эксплуатации «АРМ – Севастополь (О)» в иерархии уровней ИАЦР. 8. Технорабочий проект создания КС. 5. Раздел «Городские органы власти»

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
<u>II. Уровень районных органов власти</u> АРМ – Председатель Гагаринской РГА АРМ – Председатель Гагаринского РС АРМ – Председатель Ленинской РГА АРМ – Председатель Ленинского РС АРМ – Председатель Балаклавской РГА АРМ – Председатель Балаклавского РС АРМ – Председатель Нахимовской РГА АРМ – Председатель Нахимовского РС	СГГА	120,00		120,00	-	-	-	<i>Комплексный проект «АРМ – Севастополь (О)»</i> 6. Раздел «Районные органы власти» (отдельно для каждого из районов)
<u>III. Уровень органов власти районного подчинения</u> АРМ – Инкерманский Голова АРМ – Качинский Голова АРМ – Терновский Голова АРМ – Орлиновский Голова АРМ – Андреевский Голова	СГГА	40,00		40,00	-	-	-	<i>Комплексный проект «АРМ – Севастополь (О)»</i> 7. Раздел «Органы власти районного подчинения» (отдельно для каждого органа власти)
<u>IV. Отраслевые органы власти</u> ИСС СЭС ИСС ветеринарной службы ИСС МВД ИСС МЧС ИСС инспекции земельных ресурсов ИСС инспекции экобезопасности ИСС КП «БТИ и ГРОНИ»	СГГА	21,00	-	21,00	-	-	-	<i>Комплексный проект «АРМ – Севастополь (О)»</i> 8. Раздел «Отраслевые органы власти» (отдельно для каждого органа власти)
Разработка Протокола обмена данными в рамках Правил застройки и использования территории г. Севастополя на базе ИАЦР «АРМ – Севастополь (О)»	СГГА	9,0	-	9,0	-	-	-	Протокол обмена данными (связи): • участников застройки и использования территории г. Севастополя • «обратной связи» с населением • надзора и контроля

Лист 3. Продолжение перечня заданий РПИ на 2010 г.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Разработка местного нормативного документа «Градостроительное кадастровое Дело территориально - хозяйственного комплекса»	СГГА	9,0	-	9,0	-	-	-	«Градостроительное кадастровое Дело территориально - хозяйственного комплекса» (шифр – «Кадастровое Дело ТХК»)
ВСЕГО: _____ проектов		299,00	-	299,00	-	-	-	

Додаток 3
до Порядку формування та
виконання
регіональної програми і проекту
інформатизації

ПАСПОРТ
Регіональної програми і проекту інформатизації

Регіон
(Автономна Республіка Крим, область,
м.м. Київ і Севастополь) **м. Севастополь**

Дата затвердження програми: **Розпорядження голови СМДА від 23.06.2009 № 501-р**
« Про виконання Програми інформатизації регіону м. Севастополь на 2010 - 2012 роки »

Керівник програми (посада, прізвище, ім'я та по батькові, адреса, номер телефону, факс, електронна адреса)

Заместитель головы Севастопольской МДА КЛИМОВ Александр Алексійович

ул. Леніна, 2, тел. (0692) 54-21-65; факс (0692) 54-21-65; e-mail:
sgga@stel.sebastopol.ua

Науковий керівник програми (посада, прізвище, ім'я та по батькові, адреса, номер телефону, факс, електронна адреса)

**Директор ТОВ «Кримське аерокосмічне агентство» з наукових досліджень,
к. г. н. ПРИМАЛЕННИЙ Олександр Олексійович**

99011, г. Севастополь, ул. Демидова, 13; тел. (0692) 55-90-66; e-mail:
biosfera@GALA.net

Інформаційно-аналітичний центр розвитку (повна назва, форма власності, адреса, прізвище, ім'я та по батькові керівника, номер телефону, факс, електронна адреса)

«Інформаційно-аналітичний центр розвитку міста Севастополь» («ІАЦР – Севастополь»)

окремий підрозділ при секторі інформатизації регіону управління економіки СМДА

Кількість завдань (робіт) у поточному році (2010)

Кількість завдань (робіт) на наступний рік (2011)

Кількість завдань на три наступні роки(2010-2012)

Обсяги фінансування у поточному році,

у тому числі бюджетні/позабюджетні

Обсяги фінансування на наступний рік,
у тому числі бюджетні/позабюджетні

Обсяги фінансування на три наступні роки,
бюджетні/позабюджетні

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про Національну програму інформатизації" від 04.02.1998 рок № 74
2. Закон України "Про Концепцію Національної програми інформатизації" від 04.02.1998 року № 75
3. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» від 09.01.2007 року № 537-V
4. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 року № 586
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 року № 280
6. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про формування та виконання Національної програми інформатизації» від 31.08.1998 року № 1352
7. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку формування та виконання регіональної програми і проекту інформатизації» від 12.04.2000 року № 644
8. Постанова КМУ «Про затвердження Програми сталого соціально-економічного, екологічного і культурного розвитку м. Севастополя на період до 2015 року» від 27.07.2006 року № 1017
9. Указ Президента України «Про вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення Президента України та органів державної влади» від 14.07.2000 року № 887
10. Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31.07.2000 року № 928
11. Указ Президента України «Про Концепцію державної регіональної політики» від 25.05.2001 року № 341
12. Указ Президента України «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» від 20.10.2005 року № 1497
13. Програма інформатизації регіону м. Севастополь (2002-2010 роки), затверджена рішенням міської ради від 11.03.2003 року № 716
14. Методичне положення по розробці регіональних програм інформатизації (затверджено Державним комітетом зв'язку та інформатизації України) // Київ, 2000
15. Концепція регіональної програми інформатизації Одеської області на 2007-2009 роки (Інформаційна Одещина), затверджена рішенням обласної ради від 10.11.2006 № 94–V
16. Програма інформатизації Рівненської області на 2008-2010 роки (розпорядження голови облдержадміністрації від 28 січня 2008 року № 28)
17. Рішення Севастопольської міської ради XII сесії V скликання «Про Порядок формування, фінансування та моніторингу виконання регіональних (міських) програм» від 15.10.2008 року № 5378